

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3023/2017. (II. 17.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Mfv.II.10.420/2015/3. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A Tettekesz Magyar Rendőrség Szakszervezete (7100 Szekszárd, Tanya u. 4.; a továbbiakban: indítványozó) 2016. június 3-án alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz, amit az Alkotmánybíróság főtítkárnak felhívására 2016. július 26-án kiegészített.
- [2] Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszt terjesztett az Alkotmánybíróság elé, amelyben a Kúria Mfv.II.10.420/2015/3. számú ítélete, valamint az annak alapjául szolgáló Szekszárdi Törvényszék (a továbbiakban: másodfokú bíróság) 10.Mf.20.002/2015/3. számú ítélete, illetve a Szekszárdi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság (a továbbiakban: elsőfokú bíróság) 3.M.243/2013/60. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte.
- [3] 1.1. A panasz alapjául szolgáló ügy tényállása szerint az indítványozónál 2010. augusztus 3-ától állt munkaviszonyban egy munkavállalója (az alapper alperese, a továbbiakban: munkavállaló) országos hatáskörű szervező-ügyvivő munkakörben, az indítványozó személygépkocsit és telefont bocsátott rendelkezésére, továbbá a munkakör ellátásához szükséges költségeket megelőlegezte, amellyel a munkavállalónak el kellett volna számolnia. Az indítványozó keresetében 358 250 forint kár megfizetésére és a perköltség viselésére kérte kötelezni a munkavállalót, azzal az indokkal, hogy a munkaköre ellátásához biztosított előlegekből a keresettel érvényesített összeggel többszöri felszólítás ellenére nem számolt el, ezzel a magatartásával az indítványozónak kárt okozott.
- [4] A munkaügyi bíróság a keresetet elutasította. Az ítélet indokolása szerint a munkavállaló nem vitatta a kimutatott összegek átvételét, azonban az indítványozó a perben nem csatolta a munkavállaló által leadott elszámolásokat arra hivatkozva, hogy azok a járásbíróság előtt folyamatban lévő eljárásban bűnjelként kezelt könyvelési iratok részét képezik, de a megbízásából készült könyvszakértői vélemény a munkavállalónak a követelt összeggel való tartozását igazolja. Az elsőfokú bíróság azt állapította meg, hogy az indítványozó megbízásából készített szakértői vélemény a felek közötti elszámolást teljes mértékben nem tárta fel, ezért nem alkalmas annak megállapítására, hogy a munkavállaló az általa felvett előlegekkel teljes körűen elszámolt-e. Az indítványozó a bíróság felhívását követően sem kérte a perben szakértő kirendelését, anélkül viszont a keresete nem volt alátámasztott. Amennyiben sor került volna igazságügyi könyvszakértő kirendelésére, a szakértőnek a könyvelés áttekintésével lett volna módja véleményyt nyilvánítani abban a kérdésben, hogy a munkavállaló az általa felvett előleggel teljes körűen elszámolt-e.
- [5] 1.2. Az indítványozó fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helyben hagyta. A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróságnak a lefolytatott bizonyítási eljárás alapján rendelkezésére álló adatokból megállapított tényállásával, és az annak alapján a per érdemében kialakított jogi álláspontjával és döntésével is egyetértett.
- [6] Az indítványozó a fellebbezés mellett panasszal élt az elsőfokú bíróság azon végzése ellen is, amelyben megtagadta a perben eljáró bíró kizárását. A másodfokú bíróság nem adott helyt a kifogásnak sem, mert nem találta megállapíthatónak, hogy az első fokon eljáró bíró elfogult lett volna és vele szemben kizáró ok állt volna fenn eljárása során.

- [7] 1.3. Az indítványozó felülvizsgálati kérelme alapján eljáró Kúria a másodfokú bíróság jogerős ítéletét hatályában fenntartotta. Az ítélet indokolásában rámutatott, hogy az eljáró bíróságok a rendelkezésükre álló bizonyítékok mérlegelése során arra a következtetésre jutottak, hogy a kereseti kérelemben foglaltak nincsenek kellőképpen bizonyítva, a vitás kérdések tisztázásához a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 177. § (1) bekezdése szerinti szakértői bizonyításra van szükség. Az indítványozó azonban bizonyítási indítványt e tárgykörben a megfelelő tájékoztatás ellenére sem terjesztett elő, ezért a kereseti kérelem elutasítása nem volt jogsabálysértő.
- [8] 1.4. Az indítványozó ezt követően fordult az Alkotmánybírósághoz. Alkotmányjogi panaszában arra hivatkozott, hogy a támadott ítéletek sértik az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdésében foglalt jogát (törvény előtti egyenlőség), valamint a XXVIII. cikk (1) bekezdésben biztosított tisztességes bírósági eljáráshoz való jogát.
- [9] 2. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1) bekezdésében meghatározottak szerint elsőként az alkotmányjogi panasz befogadhatósága törvényi feltételeinek fennállását vizsgálta meg.
- [10] Az indítványozó alkotmányjogi panaszát az Abtv. 27. §-ára alapozza, amely szerint alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.
- [11] A Kúria ítélete ellen nincs helye fellebbezésnek, az indítvány tehát e tekintetben megfelel a törvényi feltételeknek.
- [12] Az indítványozó jogosultnak és érintettnek is tekinthető, mivel saját egyedi ügyével összefüggésben terjesztette elő az Abtv. 27. §-ára alapított alkotmányjogi panaszát.
- [13] A panaszos az Abtv. 30. § (1) bekezdésében meghatározott határidőn belül terjesztette elő az indítványt.
- [14] Az indítvány az Abtv. 52. § (1b) bekezdésében támasztott feltételeknek az alábbiak szerint felel meg. Az indítvány az Alkotmánybíróság hatáskörére és az indítványozó jogosultságára vonatkozó hivatkozást tartalmaz, megjelöli az Alaptörvényben biztosított jogok sérelmének lényegét és az Alaptörvény megsértett rendelkezéseit. Megjelöli továbbá a sérelmezett bírói döntést és kifejezetten kéri annak megsemmisítését, illetve tartalmaz indokolást is arra nézve, hogy a sérelmezett bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseivel.
- [15] 3. Az Abtv. 29. §-a az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának további, alternatív jellegű tartalmi feltételeiként határozza meg, hogy az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. Az Alkotmánybíróság ennek vizsgálata során a következőket állapította meg.
- [16] 3.1. Az indítványozó az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdésében foglalt törvény előtti egyenlőség sérelmét abban látta, hogy az indítványozó szakszervezetnek mint jogi személynek az egyenlősége nem volt biztosított, és ezáltal bekövetkezett az egyéb helyzete, érdekvédelmi tevékenysége okán történt megkülönböztetése. További állítása szerint a becsatolt magánszakértői véleménnyel kapcsolatban is fennáll a megkülönböztetés tilalmának sérelme, ugyanis az annak alapján való különbségtétel, hogy a szakértőt a bíróság rendelte-e ki vagy a peres fél kérte fel, sérti a törvény előtti egyenlőséget.
- [17] A tisztességes bírósági eljáráshoz való jogának sérelmét abban látta az indítványozó, hogy az első fokon eljáró bíró saját negatív hozzáállását fejezte ki az indítványozóval szemben, amikor nem a szokásjog alapján fenntartott helyre, hanem a hallgatóság soraiba ültette, jól tudván, hogy tanúmeghallgatás is lesz, s a tanú szokásjog alapján az indítványozónak – aki jogi képviselő nélkül járt el – háttal fog állni. Ezzel összefüggésben utalt arra is az indítványozó, hogy nem véltetlen jelentett be elfogultsági kifogást az első fokon eljáró bíró ellen.
- [18] 3.2. Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint az indítványozónak az Alaptörvény XV. cikkében és XXVIII. cikkében biztosított alapjogaival összefüggésben kifejtett aggályai valójában arra irányulnak, hogy az Alkotmánybíróság az indítványozó által becsatolt szakértői vélemény bizonyító erejét, illetve az abból levont következtetéseket a bíróságtól eltérő módon értékelje, és az indítványozó számára kedvezőtlen döntést felülvizsgálja. Az Alkotmánybíróságnak ugyanakkor az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja, valamint az Abtv. 27. §-a

alapján a bírósági eljárást befejező döntéseknek kizárólag az alkotmányossági szempontú felülvizsgálatára van hatásköre. A bírói döntések ellen benyújtott alkotmányjogi panasz nem tekinthető tehát a további jogorvoslattal nem támadható bírósági döntések általános felülvizsgálata eszközének, mivel az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszon keresztül is az Alaptörvényt és az abban biztosított jogokat védi {3111/2012. (VII. 26.) AB végzés, Indokolás [3]}. Ebből következően az Alkotmánybíróság a bírói döntés irányának, a bizonyítékok bírói mérlegelésének és értékelésének felülbírálatára sem rendelkezik hatáskörrel {3231/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás [4]}. Az Alkotmánybíróság a bíróságok ítéleteit csak akkor bírálhatja felül, ha azok az Alaptörvény megszabta értelmezési tartományt megsértik, és ezáltal a bírói döntés alaptörvény-ellenes lesz.

- [19] Az Alkotmánybíróság megítélése szerint ezen túlmenően az indítványozó – noha a tárgyaláson nem a szakás-jognak megfelelő helyet jelölte ki számára a bíróság – nem volt korlátozva az őt mint peres felet megillető jogok gyakorlásában sem, így annak sem volt akadálya, hogy a szakértő kirendelése iránti bizonyítási indítványt terjesszen elő.
- [20] 3.3. Az Alkotmánybíróság a fentiek alapján a jelen ügyben nem észlelt olyan jogértelmezési hibát, amely a törvény előtti egyenlőséghez és a tisztességes bírósági eljáráshoz való alkotmányos jogokkal érdemi összefüggésben állna; az indítványnak ezen alaptörvényi rendelkezésekre hivatkozó érvei nem támasztanak alá a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet, és nem vetnek fel alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem.
- [21] 3.4. Az indítványozó arra is felhívta az Alkotmánybíróság figyelmét, hogy amennyiben az Abtv. 28. §-a alapján az Abtv. 26. § szerinti jogszabály Alaptörvénnyel való összhangját illető vizsgálatot is lefolytatná, meglátása szerint a Pp. 166. és 177. §-ait volna szükséges megvizsgálnia.
- [22] Az Alkotmánybíróság azonban, tekintettel arra, hogy az indítványozó a bíróság felhívását követően sem kérte a perben szakértő kirendelését, nem látta indokoltnak, hogy a jelen alkotmányjogi panasz eljárásban a Pp. 166. és 177. §-ainak vizsgálatát hivatalból lefolytassa.
- [23] 3.5. Az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panasz vizsgálatának eredményeként arra a következtetésre jutott, hogy az nem felel meg az Abtv. 29. §-ában támasztott követelménynek, annak befogadására ezért nincs lehetőség. Az Alkotmánybíróság mindezek alapján az indítványt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2017. február 7.

Dr. Varga Zs. András s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
előadó alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1137/2016.

